

# DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

## ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.  
Vidéken: " 9.— " " 4.50 \*

Főszerkesztő:

Dr. VARGA LAJOS.

Felelős szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

## A választói reform.

A „Debreczen” számára írta: B-1.

Minél jobban közeledik az az idő, mikorra gróf Andrássy Gyula belügyminiszter az általános választói jog reformjáról szóló törvényjavaslatnak a képviselőház elé terjesztését, annál nagyobb az izgatás bizonyos körökben a javaslat ellen. A jóhiszeműség teljes hiányát semmiféle bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy a javaslat teljesen ismeretlen, annak még főbb irányelvei sem publikáltak, hogy tehát semmit, épen semmit sem tudhatnak a javaslatról azok, akik már eleve kigyót-békát kiáltanak rá. Már most kijelentik, hogy a javaslat nem lesz sem általános, sem egyenlő, sem titkos s hogy a kormány és a koalíció ezzel a reformmal csak port fog hinteni a nemzet szemébe.

Nem akarunk abba a hibába esni, amelyet megrovunk s nem akarjuk az ismeretlen javaslatot bírálni. Reánk nézve megnyugtató, hogy ezt a gyökeres és talán egy évszázadra kiható reformot ez a kormány csinálja meg s bárminő lesz is a javaslat, meg vagyunk győződve arról, hogy Andrássy Gyula a megoldásnak a legjobb, sőt egyedül elképzelhető helyes megoldását választja.

Meglehet, hogy azok, akik a zavarosban akarnak halászni, nem fogják megtalálni ebben a javaslatban a számításukat és reményeikben talán csalódnak fognak, de ez nem tántoríthat el bennünket attól, hogy a választói jog reformját nem lehet darabont és szocialista szellemben megcsinálni. A magyar nemzet szupremáciájának és hegemoniájának fentartása olyan állami érdek, amelytől nem térítheti el magát sem Andrássy, sem a törvényhozás, még akkor sem, ha a köznép körében a turbulens elemek akárminő nagy agitációt fejtenek is ki a javaslat ellen.

Taine, a híres francia történész a francia alkotmánnyal foglalkozva, mintha csak a mi viszonyainkról írta volna a következő figyelemre méltó sorokat: „A francia nép elé terjeszteni jövőendő alkotmányának tervét, gunynak és csalásnak tünt fel előttem. Tíz millió tudatlan még nem tesz egy tudóst. Szorosan véve a felszólított nép megmondhatja ugyan, hogy mely forma tetszik neki,

de nem azt, hogy melyikre van szüksége. Ezt csak tapasztalásból tudhatja. Idő kell neki, hogy megmondhassa, vajjon politikai épülete kényelmes, biztos-e, képes-e ellentállani a zivatarnak, alkalmazkodhatik-e erkölceihez, foglalkozásaihoz, jelleméhez, sajátosságaihoz, hevesességéhez”.

A választói jog reformja egyike lesz alkotmányunk legsarkalatosabb intézményeinek. Ezt hübele-balázs módra megcsinálni nem lehet sem a belügyminiszter sem a törvényhozás nem igazodhatik az után, hogy a szociálisták, a darabontok, a volt szabadelvűek, a nemzetiségek, szóval az országnak s konszolidált politikai viszonyok ellenségeinek mi tetszik, mi nem, mert végre is ezek nem azt akarják, hogy rend legyen, hanem csakis egy új földrengéstől remélik hatalomra jutásukat. Tehát nem az ország, hanem a saját önző érdekük az, ami őket agitációjukban vezeti. S meglehet, hogy majd a javaslat ellen össze fognak toborzani néhány népgyűlést, azon majd el is fogadtatnak helytelenítő határozatokat, de nem szabad, hogy ez a közvéleményt megtévessze, mert igaz marad, hogy még tíz millió tudatlan sem tesz ki egy tudóst s hogy a nép, a félrevezetett nép megmondhatja ugyan, hogy mely forma tetszik neki, de nem azt, hogy melyikre van szüksége.

Még egy nagyon fontos körülmény az, amit nem szabad figyelmen kívül hagyni s ez az, hogy nálunk speciális viszonyok vannak. Maga a magyarság, tehát ez új államalapító és államfentartó nemzet annyi ellenséggel kénytelen felvenni a küzdelmet, hogy már a választói jog törvénybe iktatásánál meg kell akadályozni annak lehetőségét, hogy a nemzetiségi irredentizmus nagyra nőjön. — A román, a szerb, a tót, a horvát mint a prédára leső fenevad várja azt, hogy a választói reformmal neki juttatott újabb jogok révén feldarabolhassa az országot s ha nem is akar elszakadni, előtte a foederalizmus lehet, mint végcél s Magyarország Ausztria prédájára akarná berendezni. Arra törekszik, hogy ez úgy, mint Ausztriában a nemzetiség önvédelmére van kényszerítve, a magyarság is a nemzetiségek kénye-kedvének legyen kiszolgáltatva s minden nemzeti törekvés megvalósulása előtt alkudozásba legyen

kénytelen lépni az ellenséges nemzetiségekkel. És néhány hét előtt épen ezen a helyen mutattunk rá arra, hogy az osztrák példa óvatosságra kényszerít bennünket s hogy nem szabad abba a hibába esnünk, amelybe az osztrákok estek, hogy álliberális jelszavakon nyakgátva nagyra növesztették a nemzetiségekkel a parlamentet munkaképtelenné tették.

Végre is a választói jog törvénybe iktatása nem lehet csak a teoriák kérdése. Ez első sorban is politikai kérdésre kell kezelni. Az állambölcséleti teoriák helyett olyan választói törvényt kell csinálnunk, amely a mi speciális viszonyainknak megfelel.

S nem az a fő, hogy szociálisták és a darabontok meg legyenek elégedve, hanem hogy az egész ország a jövő haladás s a magyar állami-ság biztosítékait fejtálja a törvényben. Ezért a legnagyobb bizalommal nézünk a törvényjavaslat elé s már azt is nagy eredménynek fogjuk tekinteni, ha a magyar állameszme ellenségei a javaslattal elégedetlenek lesznek.

## A bankkartel.

### Politikai hírek.

(Fővárosi tudósítónktól) A fővárosi nagy pénzügyintézetek megegyezése alapján ma életbelépett a bankkartel, amelynek egyenlőre az a következménye, hogy a pénz, a hitel megdrágul. A vidéki pénzügyintézetek nagy része tudvalevőleg nem részes a kartellban, mert budapesti képviselőjük, a pénzügyintézetek központi hitelbankja nem volt hajlandó a közönség ilyen kizsárolásba belemenni.

Egyik munkatársunknak alkalmá volt a kartellen kívül álló központi szövetség egyik igazgatójával beszélni, aki a következőket mondotta a helyzetről:

— A kartell hatásáról csak néhány nap múlva lehet beszélni. Annyi bizonyos, hogy a kartell alapítóinak vérmes reményeinek nem fognak teljesülni, mert nem sikerült minden magyar pénzügyintézetet igálykba hajtani. Sajnos, arra sem lehet reményünk, hogy megtörjük a kartellt. De működését bizonytalanabbá tesszük és kényszerítjük ezáltal, hogy kulánsabban bánjon el a felekkel. Ami magunk viszont intézeteinkkel teljesen a régi feltételek mellett bonyolítjuk le ezentul is üzleteinket.

\*

Weresmarthy Miklós dr., a szentendrei választókerület országgyűlési képviselője vasárnap Tahitótfalun, Pócsmegyeren és Szigetmonostoron beszámoló beszédeket mondott. Beszámolóiban hevesen kikelt a néppárt ellen abból az alkalomból, hogy az Szent-

endrén és a szentendrei kerülethez tartozó községekben szervezkedő gyűléseket tartott. A polgárok között felekezeti békétlenséget szítanak. A beszámolók végén Weresmarthy-nak és a kormánynak bizalmat szavaztak.

## Egyház és iskola.

**Ujabb szavazatok Dicsőfőre.** Dicsőfői József egyházkerületi főjegyzőre szavaztak a most folyó püspökválasztásban a következő egyházak: Nagyrév (1), Ujléta (1), Dombrád (2), Kanyár (1), Gégény (1), Bogdány (1), Benk (1), Vaja (1), Bácsaranyos (1), Veresmart (1), Skulya (1), Hertelendyfalva (1). Összesen 12 egyház 13 szavazattal.

## A városi tisztviselők fizetésrendezése.

A szervező bizottság ülése.

A befejezés előtt.

(Saját tudósítónktól.) A szervező bizottság tegnapi ülésén sokat haladt előre a városi tisztviselők fizetésrendezése. A részletekben, a fizetési összegek megállapításában eljutottak a legutolsóig. Nagyobb viták nem voltak. A fizetések megállapításánál az adózó polgárok érdekeit is latba vető, de azért a méltányos irányt ez alkalommal is Márton Imre, Juhász Ignác képviselték, míg az egyes fizetések szertelenül magas emelkedése mellett Fejér Ferenc dr. kardoskodott. A középírányt Komlóssy javaslatában foglaltak képezték.

Az ülésen Wessprémy Zoltán főispán elnökölt. Jelen voltak kivül: Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Márton Imre, Juhász Ignác, Zádor Lajos, Komlóssy Dezső, Komlóssy Arthur, dr. Fejér Ferenc, Acél Géza főmérnök, Szentesi János, Szilágyi Imre, dr. Boldizsár Kálmán, dr. Dozy Emil alügyész, Szabó Elek aljegyző.

A tárgyalások kezdetén az erdőmester fizetését állapították meg legelőbb a Komlóssy-féle javaslat szerint 4000 korona törzsfizetésben, 1400 korona lótartrási és napi-díjáltalányban, természetbeni lakásban, 15 hold földhasználatban szemben Fejér Ferenc javaslatával, ki a járulékokon kívül 4600 korona törzsfizetést indítványozott.

A két rendőrkapitányi állást Komlóssy javaslatára 3500 korona törzsfizetéssel és 800 korona lakpénzzel akarta díjazni. Márton Imre 3200 korona törzsfizetést és 600 korona lakáspénzt javasolt. A Komlóssy-féle javaslatot fogadták el. — A levéltárnok fizetése a Komlóssy javaslat szerint 3500 és 800 korona. Márton Imre 2600 és 500 koronát indítványozott. Elfogadták Fehér Eerenc indítványát, mely 3200 és 800 koronáról szól.

Erdésznek a javaslat természetbeni lakást ajánlott. Márton Imre 2600, Fejér Ferenc 3200 koronát indítványozott, mindketten persze természetbeni lakással. Az utóbbi fogadták el.

Ezután a Komlóssy-féle javaslat alapján, melyet Márton Imre, Fejér Ferenc dr., Komlóssy Dezső kísérték külön indítványokkal a fizetéseket a következőkben állapították meg:

Számvevőnek 3200 korona és 800 korona lakpénz, házipénztárnoknak 3200—800 korona, tanácsi fogalmazó illetve harmadik, negyedik aljegyző 3000—600, alügyész 3000 fizetés 600 lakp., kerületi orvos 2600—600. (a külsőségeken szolgálatot teljesítő külön 600 korona fuvarköltséget kap), muzeumőr 2600 kor. fiz. 600 korona lakp., vágóhídi igazgató 2800 korona törzsfizetés — természetbeni lakás — 1200 korona lótartrási és napi díj általány, közgyám 2800 korona fizetés 600 korona lakpénz, első osztályú számtiszt 2600 korona fizetés 600 korona lakpénz, gyámpénztárnok 2600—500, másodosztályú számtiszt 2200—600, vágóhídi ellenőr 2000 ko-

ronas természetbeni lakás, mátai biztos 2000 korona fizetés 600, vágóhídi gépész 2000 korona fizetés természetbeni lakással, mérnöki rajzoló 2000—600, adópénztárnok 2800—600, városgazda 2400—600 és 500 korona napi díj általány, rendőrfelügyelő (új állás) 2400 korona fizetés 600 korona lakpénz, adófőtiszt (új állás) 2400—600, tanácsi iktató és kiadó 2400—600, másodosztályú rendőrfogalmazó 2400—600, építőmester 2400—600, házipénztári ellenőr 2400—600, gyámpénztári ellenőr 2200—600, adópénztár ellenőr 2200 korona fizetés 600 korona lakpénz, illetéknyilvántartó 2200—500, birtoknyilvántartó 2200—600, rendőrségi kiadó 1800—500, rendőrségi iktató 1800—500, házipénztári tiszt 1800—500, adópénztári tiszt 1800—500, irodatiszt 1800—500, rendőrbiztos 1800—500, polgári biztos 1800—500, bejelentő hiv. irodatiszt 1800 korona fizetés 500 korona lakpénz, kórházi biztos 1800—500, segédlevéltárnok 1500—500, adókiadó 2000—500, külső állatorvos 1800—600, népfelkeltési katonai nyilvántartó 1800—500, segéd adókiadó 1600—400, kézbesítést vezető 1600—400, irnok 1600—400, külső utmester 1600—400 lakpénz és 600 korona lótartrási általány, első utmester 1600—400, második kórházi biztos 1600—400, belső végrehajtó 1600—400, közgazgatási gyakornok 1600—400, számgyakornok 2000—300, erdészgyakornok 1600 és lakás.

A tárgyalások során, mikor a kisebb tisztviselők javadalmazását tárgyalták, Komlóssy Arthur azt az indítványt tette, hogy a rövideg okából a további kisebb állások javadalmazását együtt tárgyalják és a javaslat ezen részén ne változtassanak, hogy ne legyen a városnak 2000 koronánál, — 1600 törzsfizetés és 400 korona lakbér — kisebb javadalmazásu hivatalnok.

Márton Imre ragaszkodik a pontonkinti tárgyaláshoz, már csak azért is, mert a 400 korona lakbér csak felesleges megterhelést jelentene a városnak. 400 koronás lakás nem kell egy kis tisztviselőnek. A lakásvi-szonyok sem olyan drágák hogy ezt indokoltá tennék. Jelzi különben, hogy ő harmadmagával egy szerves külön munkálatot készítet, melynek a kinyomatását és a pénzügyi bizottsághoz való betérjesztését kéri.

A bizottság Márton Imre indítványának mindkét részét elfogadta, illetve a második részét tudomásul vette.

Nagyobb vita fejlődött ki a mezőbiztosi, a belső állatorvosi, a büntetés pénzbehajtói állás felett. Márton Imre indítványára a döntést elhalasztották, minthogy olyan vélemények merültek fel, hogy ezen állások nem szükségesek.

A bizottság szerdán folytatja tanácskozásait.

## A nagyváradai püspök halála.

Debreceni katolikusok gyászja.

(Saját tudósítónktól.) Szmracsányi Pál megyéspüspök haláláról szombaton éjjel két óra után érkezett hír a nagyváradai káptalanhoz, mely vasárnap reggel táviratban értesítette a püspök haláláról a bécsi kabinetüredtől, továbbá dr. Wekerle Sándor miniszterelnököt, a kormány tagjait, Vaszary Kolos hercegprímást, a bécsi nunciust és az összes püspököket. Vasárnap kora reggel a templomokra és a középületekre gyászbölgöt tűztek, a harangok egész nap zugva adták tudtul a hiveknek a gyászesetét.

A városban óriási részvét nyilvánul a filantrópiájáról ismert püspök iránt. A püspöki káptalan táviratban kérte Szmracsányi Lajos egri segédpüspököt, az elhunyt főpapnak St.-Morieban időző öccsét, engedje meg, hogy a püspököt Nagyváradon temessék el. Kéréses, vajjon a káptalan e kérése teljesíthető lesz-e, mert a rokonság ragaszkodik ahhoz, hogy a tudós főpap a sárosdaróci családi sírboltba helyeztessék örök nyugalomra. A káptalan és a családtagok között élénk sürgönyváltás folyt e kérdésben, végre a káptalan hozzájárult, hogy a koporsót Nagyváradon beszenteljék.

A halottat hétfőn St.-Morieban bebal-

zsamozzák és kedden reggel utnak indítják Nagyvárad felé, ahova a koporsó csütörtökön éjjel érkezik. Péntek reggel az egyházmegye papságának teljes részvétele mellett a pályaudvarról a székesegyházba szállítják a koporsót, ahol Fetszer Antal, Belopotický Kálmán, Lányi József és Fraknói Vilmos címzetes püspökök, valamint a káptalan tagjai beszentelik a halottat, innen az egyházmegye és a székeskáptalan küldötteinek kíséretében Sárosdaróra szállítják.

A megye és a város előkelőségei, élükön Glatz főispánnal ma részvétválogatást tettek Palotay nagyrépostnál és a káptalan-nál. A püspök elhunytá felett táviratilag fejezték ki részvétüket Kossuth Ferenc kereskedelmi, gróf Zichy Aladár ő felsége személye körüli, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszterek, továbbá Sztéryni József államtitkár és Radu Demeter görög katolikus püspök.

Hír szerint az elhunyt főpap nem hagyott végrendeletet. Betegsége szélhűdés következtében állott be, mely idegeit megbénította.

A debreceni plébániával még vasárnap tudatták a püspök halálhírét. A templomban esendes könyörgést tartottak emlékére s a templomra s az összes katolikus intézetek épületeire kitűzték a gyászbölgöket. — Gyászbölgő lengett egyes magánházaikon is.

## Az okkupáció emléke.

Bajtársak harminc éves találkozója.

Az ezredes üdvözlő levele.

Meleg ünnepség keretében ülték meg vasárnap a boszniai okkupációban résztvevő 39. gyalogezredbeli bajtársak az okkupáció nehéz harcainak emlékét. A harminc éves évfordulati találkozón nemcsak a megyéből, de a fővárosból is, sőt más messze vidékről is érkeztek Debrecenbe a boszniai okkupáció katonái. Az ünnepély délután három órakor vette kezdetét, amikor az ezred egykori trombitása ugyanazzal a trombita hangjával, amellyel 1878-ban szolgált, hívta össze a bajtársakat, akik jelvényrel és érdemrendekkel mellükön, gyülekeztek a Bika-szálloda elé.

Mikor mindnyájan együtt voltak rendes sorokban — elől hat agg egyenruhás honvéddel — átvonultak a Nagytemplomba, hol a nagy napok emlékére istentisztelet volt. Az istentiszteleten képviselve volt a 39. gyalogezred és a 2. honvédhuszárezred tisztiküldöttsége, valamint megjelent a honvédgyalogezred tisztikara is, élén Mihálosics György ezredessel, a stoláci hőssel, aki az egész boszniai okkupáció alatt a legvittebb hősiességgel küzdött. — Az istentiszteleten Szele György lelkész prédikált, imádkozott oly szépen, hogy maga a hős ezredes is könnyekre fakadt.

Este a nagyerdei vigadóban fényes tánemulatság volt, amelynek jövedelmét a Debrecenben felállítandó egyetem javára fordítják. A tánemulatságon is megjelent Mihálosics ezredes több tiszttel egyetemben.

Az estélyen felolvasták Márton Imrénnek az okkupációban résztvevő gyalogezred hadnagyának szép levelét, melyben gyászja miatt kimenti magát. A levél hazafias hangja nagy lelkésedést keltett.

Itt adjuk különben Schmidt ezredesnek, a Bródban állomásozó 39. ezred parancsnokának levelét, melyet a hozzá intézett meghívásra magyar nyelven írva küldött a jubiláló bajtársaknak. A levél így hangzik.

Meghívásukat és kérelmüket az ezred zenét illetőleg, az 1878-ik évi boszniai okkupációban résztvevő 39. gyalogezredbeli bajtársak 30 éves évforduló megünneplésére zártkörű estélyre örömmel vettem.

Igen sajnálom, hogy én és a tisztikarom az ünnepélyen részt nem vehetünk.

Ami a zenét illeti sajnálom, hogy egy a szolgálati viszonyok, mint az igen nagy távolláság kérésük teljesítését lehetetlenné teszi.

Ha Debrecenben volnánk, biztosítom, hogy mindennel hozzájárulnánk az ünnepélyhez, amivel csak résztvevő pártfogásukat bizonyíthatnánk.

Kérem köszönetemet és egyúttal sajnálatomat nevemben és tisztikar nevében a rendező bizottságnak átadni és maradok

kiváló tisztelettel

Schmidt ezredes.

Bród, 1908. augusztus hó.

## Hadházi rablógyilkosság.

**Borzalmas kegyetlenséggel kirabolt és megölt gazdálkodó.**

**Kilenc késszurás.**

**Elvetemült fiatal rablógyilkos.**

Borzalmas eset történt tegnap éjszaka Hajduhadházon. Rettenetes kegyetlenséggel rabolta ki és gyilkolta meg Péntek Sándor suhanc Górgyán Miklós 38 éves nőtlén, vagyonos gazdálkodót.

Ugy 11 óra tájban az éjjeli őr vérbe-fagyva találta Górgyán Miklóst saját portája előtt. A csendőrség Fogarasi Őrsvezető élén azonnal megindította a nyomozást és el is fogta a tettest ifj. Péntek Sándor odaváló suhanc személyében.

A suhanc vérlázító kegyetlenséggel gyilkolta meg a gazdálkodót. Először behatolt a házában is ott akart végezni vele. De az erős ember kituszkolta a támadót. — Ekkor orozva szurta le, amint a csendőrségre ment panaszt tenni. Kilenc isszonyu szurást ejtett rajta, amelyek közül akármelyik is halálos lett volna. Azután nadrágszíjánál fogva hurcolta a porban saját háza elé. — A vérsnyomok természetesen jó helyre vezettek.

A tettest nemsokára lefűlelték. Megtalálták nála az áldozat nadrágszíjját és pénzeszacskóját.

A rémes ügyben a nyomozást tovább folytatják. A véres eset részletei különben a következők:

Az éjszaka kevéssel tizenkét óra előtt a hajduhadházi éjjeli őr egyik főutca porában egy véres, összeszurkált holttestet talált.

Kis kézi lámpásával megnézte a holttestet közlebről és megdöbbenve ismerte fel benne Górgyán Miklós odaváló gazdálkodót, akinak lakása nem messze fekszik a helyszíntől.

Az éjjeli őr nyomban értesítette a csendőrséget és az előljárást, akik azonnal kimentek a holttesthez a községi orvossal együtt.

Borzalmas látvány tárult a szemek elé. Előttük feküdt a meggyilkolt gazdálkodó vérbe-fagyva. Isszonyu sebek borították el mellét, hátát és hasát. A nyomozás megállapította, hogy Górgyán Miklóst az ismeretlen tettes kilenc késszurással gyilkolta meg. — Az orvosi vélemény szerint a szurások közül négy feltétlenül halált okozó volt.

Megállapították továbbá, hogy a gyilkosság röviddel azelőtt törtéhetett és hogy rablásal párosult, amennyiben pénztárcája, zsebkése és más apró dolgok hiányoztak a meggyilkolt zsebéből.

A borzalmas rablógyilkosság gyorsan elterjedt a már alvó csendes községben és csakhamar megmozdult a község. — A lakosság javarésze egyszerre talpon volt és óriási izgatottság uralkodott mindenfelé. A hatóság bement Górgyán György házában, amelynek ablakait ajtóit betörve és a lakásban mindent szanaszét szórva találtak.

A helyszíni szemle alkalmával megállapították, hogy a rablógyilkos szörnyű tettét

nem ott követte el, ahol a holttestre találtak, hanem az utca másik oldalán, ahol valóságos vértócsa volt.

A gyilkos behatolt először a gazdálkodó házába. Heves dulakodás fejlődött ki közöttük, amelyben sikerült a suhancot az utcára kituszkolni. A gyilkos ekkor úgy tett, mintha el akarna menekülni. Górgyán tehát a csendőrségre igyekezett, hogy az esetet itt azonnal bejelenti.

Utközben a Péntekék háza előtt ment el. Itt várta már támadásra készen a suhanc. Isszonyu kegyetlenséggel gyilkolta meg, majd kirabolta. A holttestet ezután saját háza elé hurcolta, ő pedig a lakásba hatolt, ahol mindent össze-vissza hányt.

A vérsnyomok természetesen a gyilkos háza elé vezettek.

A fiatal rablógyilkos beismerte szörnyű tettét, bár kezdetben mindent konokul tagadott. A keresztkérdések sulya alatt azonban megtört a különösen amikor véres ruházata és véres ujjaival bizonyítottak ellen.

Ekkor annyit bevallott, hogy előre megfontolt szándékkal követte el a gyilkosságot, mert azt gondolta, hogy sok pénz lesz Górgyán Miklósnál, azonban — állítása szerint — csak hatvan fillért talált nála.

A rablógyilkost természetesen fogva tartotta a csendőrség és még tegnap bekísérte a debreceni királyi ügyészség fogházába.

A rablógyilkosság tehát kétségkívül megállapított és ma reggel a hajduhadházi előljárást telefonon értesítette a debreceni királyi ügyészséget, ahonnan Szoboszlai Sándor helyettes vizsgálóbíró, Horváth Andor dr. törvényszéki orvossal egyetemben ma délelőtti kiutazott Hadháza a helyszíni szemle s a boncolás megejtése végett.

## A szegedi katasztrófa.

**Megtalálták a harmadik halottat.**

(Fővárosi tudósítónktól.) Megemlékezünk már vasárnapi számunkban — távirati értesülések szerint a szegedi katasztrófáról. Tudósítónk most még a következőket jelenti:

A szombati szélvészhez fogható vihar még nem szüggült végig emberemlékezet óta az Alföldön. Öreg emberek, akik sok minden veszedelmet láttak már a nagy tiszai városban, még nem láttak olyan itéletnapot, mint amilyen volt a szombati. Akit utjuk véletlenül a tiszai hid felé vitt, vagy akik a parthoz közel voltak, azoknak erősen kellett a pillérekbe fogózkodniok, hogy a vihar ne a Tisza hullámai közé vesse őket.

*Egy szemtanu elbeszélése.*

Egy szemtanu, aki éppen a kulturpalota előtt volt, amikor a förtөг keletkezett, így írja le a szörnyű, de fonséges látványt:

— A vihar délebben kezdődött. Kővér esősepek hullottak alá, amiket a kezdő szél össze-vissza irányított. A házak falai még az eresz alatt is nedvesek lettek a szélől odacsapott záporból. Majd erős mendőrgés reszkettette meg a levegőt. Olyan erős, hogy az ember azt vélte, az egész város megingott és összedől abban a szempillantásban. A dörgést nyomban követte a villámlás, amely a fekete felhőket fölnyitotta. Tompa ropogás járt a nyomában minden egyes alkalomkor. A villám becsapott sok helyre, épületekbe, fába, kéményekbe. A Tiszán veszteglő járművek úgy himbálództak a vízen, mintha a folyam megfordulni akarna a saját medrében.

Ódaát Ujszegedről fülsiketítő recsegéropogás hallatszott. Kémények dőltek be, kerítéseket vetett a vihar az utra és derékon törte magas sudaru fák törzseit. A vihar, ahogy a telefonhálózat drótjai között átszángult, isszonyu hangokat adott. Majd halani lehetett rémes jajveszékélését az embereknek, akik nem tudták hova meneküljenek a vihar elől.

*A harmadik halott.*

A két halotról már hirt adtak az újságok. Elveszett azonban egy harmadik is, Kardos Hegyközi Mária. A tűzoltók sokat kutattak a halott után, míg végre vasárnap

reggel rábukkantak. Egy-két méternyi magasságu téglarakás alatt feküdt a szerencsétlen, akit a kődarabok annyira összeroppanítottak, hogy ülő helyzetében egy vonalba került-törzse a lábával.

A harmadik halott megtalálásáról értesítették a rendőrséget.

A bedőlt fehérre meszelt gyári kémény közvetlen ott állt a másik új, vöröstéglás kémény mellett. Ezt az ujat Custodis Alfonz budapesti gyárkémény építő készítette, tizenhatezer korona előre kialakított árért. Az új kémény 1907 novemberében készült el 48 méter magas s harminc centiméter híjján harmadfél méter átmérőjű.

Novemberben a próbafűtés alkalmával a kémény mindkét oldalán végigrepedt, a miért is a szegedi városi mérnökség az új kémény üzembehelyezését nem engedte meg s a kémény átépítését rendelte el.

Custodis Alfonz a hatóság támasztotta követelésének nem tett eleget. E helyett polgári pert indított a Magyar Kender- és Lenipar Részvénytársaság ellen a kémény átvételére azzal, hogy hajlandó a repedések dacára is írásban garantálni a kémény biztonságát. A gyár, amelynek sürgős szüksége lett volna a kéményre, megfeleltette a városi mérnökség határozatát a belügyminiszterhez a felebbezést azonban még nem intézték el.

Ez volt az oka majdnem legnagyobb részét a szerencsétlenségnek. A régi kéményt, amely negyven méter magas s harminc centiméter híjján két méter átmérőjű már régen lebontották volna, ha az új kémény üzembehelyezése elé nehézségeket nem gördítettek volna. A gyenge alkotmány a folytonos tatarozás és javítgatás dacára sem bírta el a villám erejét.

## Az alkoholizmus áldozata.

**Öngyilkosság a temetőben.**

(Saját tudósítónktól.) A halottak szomorú országában ment végzetes elhatározással egy testileg és lelkileg teljesen összetört, szomorú ember. A sötét halál birodalmát választotta ki sötét terve színhelyül. Egy elhibázott élet, — anyagi és erkölcsi züllés — az alkoholizmus karjaiba való menekülés, végül egy kötél a temető egyik fáján. Ez a dráma.

Szőkös Lajosnak hívják az áldozatot, 56 éves, de aggastyánnak látszik. Megtörte az élet, sirba vitte átkos szenvedélye.

Pedig valamikor még jobb napokat is látott. Jó családból származott és csak ő rajta függött, hogy tisztességes, derék ember váljék belőle. Meg is volt hozzá minden alapfeltétel, de a végzet, a vak végzet, mely szenvedélyévé tette az alkoholizmust, másképpen határozott felelte.

Az alkoholizmus, társadalmunknak ez az isszonyu baja tökéletesen hatalmába berrítette. Aki pedig ennek a rémnak a karjai közé került, oly ösvényre került, amely mindig mélyebbre és mélyebbre vezet. Ő is oda került, ahová a többi szerencsétlen — az alkoholizmus undorító posványába.

Kis hivatalából nemsokára elesapták és a szerencsétlen ember ezután már csak nap-számból tengette nyomoruságos életét. Természetes, hogy ezután még jobban belégabalyodott ebbe a végnélküli csavába, amit átkos szenvedélye vont feje körül.

Elitta ezután is minden keresményét. Csekély keresetéből azonban szűkösen tellett — lopott tehát. Így következett az alkoholizmus többi hatása is, míg végre meg nem sokalta tökéletesen józan esztől és a sir sötét ölébe nem sodorta.

Csak néhány nappal ezelőtt került ki a rendőrség fogságából, ahol valami kisebb büntetést ült. Efeletti örömében azután bért egyik pálinkaüzletbe, ahol leitta a sárga földig magát. Még egy két literes üveget is teletöltetett a nemes folyadékkal.

Igy felfegyverkezve azután kiballagott a Hatvan-utcai temetőbe. Sötét, boros gondolatok fogták el agyát, működött benne az alkohol. Elvesztette az öntudata világosságát, vagy talán épen öntudatra jött egy pillanatra

és belátta végtelen nyomorultságát — véget vetett életének.

A Hatvan-utcai temető szomorú magányában, egymásra borult sötét lombok között érte utól végzete. Itt függött ezután két napig, míg rákadtak. A temető néma, nem árulja el a titkait senkinek.

A temetőőr a hulla felfedezése után azonnal értesítette a hatóságot. A hullavizsgálatot K. Szalay Béla mindjárt meg is tartotta, megállapítván az öngyilkosság tényét.

Közelében megtalálták a pálinkás üvegét is, amelynek köszönheti szomorú végzetét.

## Szélhámos katonaszökevény.

Silay János leleplezése.

A züllés utja.

Érdekes egyéniséget leplezett le a debreceni rendőrség. A rejtélyes Silay Jánostól végre sikerült megtudni, hogy „ki ő és merre van hazája?”

Silayt a katonaeorvos kergette a bűn útjára. Kassán szolgált a tüzérségnél. Azonban nem nagyon tetstett neki a gyöngyélet — mert rövidesen megszökött. Hogy ne kelljen pénz nélkül távoznia, magával vitte a főhadnagya aranyóráját és 80 korona pénzt. Május elsejétől azután szana-szét kóborog.

Lassan haladt lejjebb és lejjebb a bűn útján. Legutóbb már rendszeresen folytatta a lopásokat és rablásokat. Így hozta a véletlen útjába Demjén Endre budapesti jogászt, amint Szajol és Püspökladány közt utazott. Az alvó fiatal embertől azután ellopta a takarékpénztári könyveket.

Természetes, hogy kevés hasznát vehette ezeknek, mivel Demjén a lopást azonnal bejelentette és a betétkönyveket érvénytelenítette.

Igy került Silay a lopás után Debrecenbe ahol azután le is fűltek. — Szerencsétlenségére a takarékpénztári könyvekkel akarta magát igazolni, amiből azután kiderítették a ravasz fickó uti lopását.

Silayval, a szélhámos katonaszökevényvel jó fogást csinált tehát a rendőrség. — Előbb a polgári, majd a katonai bíróság számol be vele.

## Chewraux és Box-bőr Amerikai cipők



párja

15 K. 20 K.

Kizárólag

Mandel Lipótnál.

## Hirek.

— **Személyi hírek.** Puglig Ernő tüzlő helyettes főparancsnok szabadságáról visszaérkezett. — Dr. Leitner Adolf, Miskolc város országgyűlési képviselője Debrecenben időzött.

— **Gróf Tisza István Debrecenben.** Gróf Tisza István tegnap Debrecenbe érkezett. A déli gyorsvonattal érkezett, aztán kihajtatott az állatvásárba, ahol a geszti uradalomból nagy számú állatot árultak. Este régi barátjának Tóth Istvánnak nagyerdői villájában vacsorázott, a budapesti személyvonattal pedig visszautazott Gesztre.

— **A törvényszék köréből.** Dr. Oláh Miklós törvényszéki bíró, tanácselnök tegnap egy hónapi szabadságra ment.

— **Közigazgatási bizottság ülése.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt 9 órakor ülést tart, amelynek során az alispáni jelentésen és a statisztikai adatokon kívül több fontos tárgy szerepel.

— **A vidéki szintársulatok.** A vidéki szintársulatok rendjében az idén nagy változás történt. Most lép életbe az új rend egyik legnevezetesebb reformja, az ösztől kezdődő éves szerződés szerződés. Ez az intézkedés talán megszünteti, vagy legalább is csökkenti majd színésznymort. — Nevezetes újítás még a színészegyesület kebelében felállított szerződési ügyosztály.

— **Obsit.** Julius végén érkezett le a rendelet Bécsből, hogy az ötbeli katonákat, tekintet nélkül a bevonulás idejére, a hadgyakorlatok befejezése után, vagyis szeptember 13-án szabadságot kell. Hangos öröm költözik be a sárga kaszárnyákba, itt a szabadság, az arany civilszabadság, a régiük mennek, hogy helyet engedjenek az ajaknak.

— **A rendőrség új módszere.** A Mile Pál fogalmazói genialis módszere alaposan bevált. Összefogdoták fáradság nélkül, szüntelen éjszakai razziákon a gyanús alakokat. Igaz, hogy sok tisztességes embert is lecsuktak így, akiknek a kinézésük nem volt a legjobb, de hát ily nagy újítás nem járhat rázkódtatások nélkül. Különben is, ha igazolták valahogy magukat, később azonnal elbocsátották az illetőket. Tisztességes foghelyiségről pedig gondoskodtak. Az elfogottak száma 73-ra emelkedett, ellenben az egész vásár alatt egyetlen egy két koronás lopás történt! Ehhez nem kell kommentár, az eredmény fényesen igazolja az új rendszert és Mile Pál rendőrfogalmazó fényes érdemeit.

— **Viszavont panasz.** Stern Bernát részletülzet tulajdonos július 9-én panaszt emelt Oppenheim Salamon pénzbeszedője ellen, azzal vádolván őt, hogy megkárosította. Annak idején ezt megírták a lapok, de később kiderült, hogy Oppenheim ártatlan a dologban és e miatt az ellene tett feljelentést vissza is vonták.

— **Vesztett kutyától megmárt flu.** Vámospérsről jelentik, hogy tegnap délután 3 óra körül Somogyi József 16 éves fiút, a vámospérsi határon egy veszett kutya megmarta. Felszállították a Pasteur-féle intézetbe. A kutya a faluban nekiment még egy Varga Gábor nevű embernek, is akikben azonban nem tudott kárt tenni. Ekkor már többen támadták meg és rövidesen agyonverték.

— **Szőlőtermés az idén.** Debrecenben és egész Hajdúvármegyében óriási szőlő- és bortermés várható az idén. — Már évek óta nem emlékeznek azok a „legöregebb emberek” ilyen termésre, mint amelyet most hordanak a szőlőökök. — No de ebben sem lesz sok haszon — legalább nem a borivóknak. Az abnormális hideg nyár minőségileg nagyon megrontja a borokat, ha csak jó hosszú ősz nem lesz. Igaz, hogy az alföldön ez sem ér sokat. Már magában az óriási termésmennyiség is leszállítja a bor minőségét, hát még az időjárás! Egy szóval Noé apónak hű fia nem nagyon örülnek ennek a nagy istenáldásnak.

— **Szerencsétlenül járt gyermek.** A halál véres árnya leskelődött tegnap egy szegény kis gyermek feje felett. A végzet a sötét, kiszámíthatatlan végzet kicsiny hujja, hogy a hideg sir ölébe nem küldött egy ártatlan kis apróságot. A nagy szélvihar kivágta a kaput, ami oly szerencsétlenül találta a kis gyermeket, hogy súlyos zuzódási sebekkel kellett a kórházba szállítani. — Darai Zsófiának hívják a 7 éves kisleányt, aki most élet és halál között lebeg szüleinek Kigyó-utcai lakásán.

— **Soknevű tolvaj.** A sátoraljaujhelyi rendőrség egy soknevű tolvajt keres, akinek Kulhanek Adolf a valódi neve. Az egyik adat szerint Kisbereznán, a másik szerint Bodrogkeresztáron született 1863-ban. Használja a Nagy Károly, Sávári Károly, Farkas Károly, Szabó József, Vilcek Károly és Beszerák András neveket. A soknevű ember lopásért, csalásért és pénzhamisításért már büntetve volt. Legutóbb egy földmivestől ezer koronát ellopott és Amerika felé szökött. A rendőr keresi.

— **Elfogott zsebmeteszők.** A rendőrség a vásár alkalmával több neves zsebmeteszőt fogott el, mielőtt még „lélegzethez” jutottak volna. A notórius zsebmeteszők mindnyájan hirhedt alakok: Molnár Samu, Almazsán Máté, Lőrinc Lajos, Marneyk Antal állandó szereplői a rendőri bűnkronikáknak. A debreceni rendőrség szemfülességét dicséeri, hogy mily jó előre ártalmatlanná tette a derék embereket.

— **Megsérült léghajó.** Magyarországot kivéve minden művelt országban kísérleteznek kormányozható vagy kormányozhatónak vélt léghajókkal. Még a szegény Spanyolország sem akar elmaradni és csakugy kísérletezik, mint a gazdag Németország vagy Anglia. Eddigél azonban a spanyolok sem szerencsésebbek a németeknél. Tegnap Quadalajaraban kormányozható léghajó szállott fel, de vihar következtében a kormány megsérült, később pedig a burkolat pattant el. A kapitány lélekjelenetének köszönhető, hogy a léghajó utasai baj nélkül leszállhattak.

— **Milyen legyen a magyar fürdő.** Ezt a kérdést vitatják a tudósok, a hozzáértők és maga a nagyközönség is. Azt a kérdést már eldöntötték, hogy milyen ne legyen a magyar fürdő, azaz ne legyen olyan, amilyen a legtöbbje: de az általános vélemény az, hogy olyan legyen mint a Félix-fürdő. Joggal elmondhatjuk erről a magyar fürdőről, hogy hazánkknak leglátogatottabb gyógyhelye s aki kuráját bevégezve, gyógyultan távozott, nem a kellemetlen fürdői emlékeket viszi magával, hanem egészséget, megelégedést és szíves visszaemlékezést. A fürdőt most a határon túl is kezdik ismerni, amit az a körülmény is igazol, hogy az idén már nemzetközi jellege volt a fürdőnek, mert szívesen keresték fel angolok, olaszok, németek és egyéb más nációbeliek is. A fürdő látogatottságát annak szakszerű vezetése, a bérlo páratlan figyelmessége és főleg a gyomorra tekintő gondossága idézi elő szóval az egész személyzet arra törekszik, hogy a fürdővendég gyógyulása közben kellemesen is érezze magát, ezért a bőséges szórakozás. A közmelegelédést fokozza még a minden tekintetben olesó ellátás s ezért a fürdővendég nem lévén kifosztva, rendszerint több időt tölthet a tiszta levegőjű és fenyvesekkel borított fürdőhelyen. Az időjárás kedvező és az a sok ezer fürdővendég, aki egyuttal idegeit is igyekszik kihasználni mindazt az isteni gyógyerőt, amivel a Félix-fürdő oly pazarul meg van áldva.

— **Sarkady nyilatkozata.** Vettük a következő sorokat:

— Tegnap este a Bika orfeumában köztem és a debreceni sajtó egyik tisztelteméltő, de általában eddig nem ismert munkása között sajnálatraméltó incidens történt. Az incidens oka tisztán az volt, hogy az illető hirlapíró ur eddig soha nem volt az

igazgatásom alatt álló orfeumban s csak így történhetett meg közöttünk a szóváltás. — A debreceni sajtó és annak munkásai iránt, akik irántam úgy is mint színész, úgy is mint orfeum direktor iránt mindig igaz, jóindulattal viseltettek, tartozom annak kijelentésével, hogy az incidens oka ideges felindulásom volt s mélyen sajnálom, hogy az megtörtént. Az illető hirlapíró urat megsérteni szándékomban nem volt s előtte ez uton fejezem ki őszinte és mély sajnálatomat s kérem, hogy bocsásson meg nekem nehéz viszonyaimmal teljesen indokolt ideges izgatottságomat.

Debrecen, 1908 augusztus 10.

Sarkadi Vilmos.

— **Meghíusult betörés.** Mártonfalváról jelentik, hogy tegnap éjjel Balkányi Miklós dr. magtárát fel akarták törni, de a házbellek észrevették ezt és nagy lármát csaptak, mire a rablók elmenekültek.

— **Hauer Berci szállodája megnyitott.** Debrecen városa egy előkelő, pazar berendezésű szállodával lett gazdagabb. Hauer Berci Royal kávéháza ugyanis megnyitott. Mint a város legelőkelőbb legmodernebb szállodája, villamos világítással, központi gőzfűtéssel, fürdővel stb. A szálloda fényes jövőjéről kezeskedik Hauer Bertalan nagy szaktekintélye.

— **A sóborszesz.** A fővárosi lapokban olvassuk: A belügyminiszter tudvalevőleg rendeletileg eltiltotta minden olyan sóborszesz feliratu gyógyszer árusítását, amely só és borszeszen kívül egyéb alkateréseket is tartalmaz. E rendeletet a főorvosi hivatal immár végrehajtotta, amennyiben a tanács révén utasította a kerületi előljárókat, hogy a kifogásolt sóborszesz készítmények gyártását és elárúsítását tiltsák be s a készleteket kobozzák el. A rendelet végrehajtását a tisztii főorvos maga fogja ellenőrizni. Ajánlatos tehát, hogy a mi kereskedőink is alkalmazkodjanak a rendelethez, nehogy kellemetlenségük és káruk legyen az eltiltott sóborszeszek elárúsítása miatt.

— **Egy eltévedt fehér Fochtier kölyök** kutya 2 hét óta nálam tartózkodik. Tulajdonosa átveheti Varga-utca 6. sz. alatt.

— **Elveszett a Degenfeld-térről** a Kossuth, Széchenyi-utcaán át egy fel briliáns fülöngyűgő kék kövel. Megtaláló illő jutalomra részesül, ha beszolgáltatja szerkesztőségünkbe, Arany János-utca 2. sz.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon barátainknak, ösmerőseimnek és jó embereknek, akik szeretett jó édesanyám végtiszteségételen megjelentek s ezzel nagy fájdalommat némileg enyhítették — a leghálásabb köszönetemet nyilvánítom. Debrecen, 1908. évi aug. 10. Veress Jenő.

*Finom sollingeni zsebkések, ollók, borotvák, borotváló készülékek és uti kellékek a legolcsóbban Mentze Henrik áruházában kaphatók, Kossuth-utca 4. szám.*



A tudomány mai állása szerint az Odol kimutathatólag a legjobb szer a fogak és a száj ápolására.

## Verekedés a szerb szkupstinában.

### Óriási botrányok.

Fővárosi tudósítónk jelenti telefonon: A szerb szkupstinában most tárgyalják sürgősen az osztrák-magyar monarchiával kötött kereskedelmi szerződést. A tanácskozássok alatt tegnap botrányos jelenetek játszódtak le. Dragovics képviselő, az 6 radikálisok vezére személyes kérdésben szólalt föl. Heves közbekiáltásokkal kísérték felszólalását a nacionalisták. Gyurgyevics képviselő közbe kiált:

— Te mersz szájalni, hisz az erdőpanamak révén jutottál be a házba.

Dragovics erre hallatlan szitkokat szórt a közbeszólóra. Óriási zaj, láрма kerekedett. Az elnök kénytelen volt az ülést felfüggeszteni.

Szünet után Nikolics miniszter szólalt fel és kárhóztatta a képviselők otromba eljárását. Beszéde alatt Gyurgyevics kiugrott padjából és felemelt ököllel Dragovics felé rohant és arcába vágott. Leirhatatlan kavargás támadt. A képviselők székeket, botokat kaptak fel. Dragovics kést akart előrántani, de párhívei visszatartották és kivitték a teremből. A nacionalisták és ó-radikálisok erre összeverekedtek s csak nagysokára lehetett a rendet helyreállítani.

Azután nyílt ülésben Dragovics és Gyurgyevics megkövítették a Házat, mire a szerződés tárgyalást folytatták.

## Távirat és telefon.

### Vihar és felhőszakadás.

#### Itéletidő az országban.

**Rutka, augusztus 10.** A környéken felhőszakadás volt. A Vág kiöntött. A vasuti pályatest mindenfelé erősen megrongálódott. A vasuti hid éppen akkor szakadt be, mikor a személyvonat felrobogott a hidra. A lokomotív vezetőnek sikerült az utolsó percben a vonatot megállapítani. Négyszáz utas rekedt Rutkán.

**Kaposvár, augusztus 10.** Óriási felhőszakadás volt. Az utcákon a víz másfélméter magasságra áll. Nagyon sok ház bedől. Villám több helyen lecsapott.

**Nagybecskerek, augusztus 9.** Nagyikinda felett az éjjel óriási zivatar vonult el. Több helyen lecsapott a villám, a vasuti vonalon becsapott a 340 számú órházba, ahol Bezzeg Kálmán vasuti mozgó őrt, akit Félegyházáról a tegnapi nap folyamán helyeztek ide át, agyon sújtott.

**Arad, augusztus 9.** A szombat esti orkán pusztításait illetőleg a hatóság megállapította, hogy a Kiskarika- és Demeter-utcákban a vihar több házat összerombolt, a Thököly-téri Katalin-fürdő tetejét leszakította: a villám lecsapott a református templomba és a Központi szállodában. A vihar által a tetők-ről lehordott cserepek több embert megsebesítettek. A felhőszakadás-szerű eső ma este megismétlődött.

#### A király Budapesten.

**Budapest, augusztus 10.** A király a veszprémi nagy gyakorlatokról szeptember 20-án megy Budapestre, hol a delegációk egész ideje alatt fog tartózkodni.

## Az új török alkotmány.

**Páris, augusztus 9.** Kiamil pasa török nagyvezér egy interview folyamán kijelentette, hogy az alkotmány dolga lesz az alkotmányt megváltoztatni. A száműzési jog a kormányt illeti és a szultán ezentul nem fogja gyakorolni. A szenátus tagjait a szultán fogja kinevezni. Követendő politikája nagy vonásokban a külfölddel szemben a statusquo fentartása, a belügyekben pedig minél több reform megvalósítása lesz. A rend helyreállítása után lehet majd arra gondolni, hogy az entente hatalmaknál a macedóniai ellenőrzés megszüntetése érdekében lépések tétessenek.

**Konstantinápoly, augusztus 9.**

A „Szerveli Funun“ lap vezércikkben ismerteti Oroszországnak a hatalmakhoz a macedóniai reformáció tárgyában küldött jegyzékét, amelyet állítólag az orosz követesség tegnap a portának átnyújtott volna. A lapjazi mondja, hogy ez a jegyzék Törökország helyzetét az alkotmány proklamálása után a hatalmakkal szemben tisztázza és hozzáteszi, hogy most már Törökország kötelessége, hogy ezt a helyzetet fenntartsa és erősítse. A Serveti Funun ezután a szövegnek kissé eltérő és a nyilvánosság részére elkészített parafrázisát közeli, amelyben az áll, hogy Oroszország ellenkező esetben kényszerítve lenne a hatalmaknak a megszakított közös reformáció fölvetését ismét ajánlani. — Ez a jegyzék és a pétervári távirati ügynökség egyidejű távirata mindenütt, de különösen az ifju-törökökre nagy benyomást tesznek.

**Konstantinápoly, augusztus 9.**

Mivel a hattí humajum 10. pontja bizonyos török köröket mint az alkotmányt sértő foglalkoztatja, amely körök ezt a szultánnak a sejk-ül-izlam előtt tett eskü megsértésének tekintik, a Gazette a sejk-ül-izlam nyilatkozatát teszi közvé, amely szerint az említett hattí humajum Szaid basa volt nagyvezér munkája, aki éppen ebből kifolyólag kénytelen volt lemondani. A sejk-ül-izlam kijelentette továbbá, a szultán tegnapelőtt a kormány tagjainak eskütétele után a következő esküt tette: Isten előtt kötelezem magamat arra, hogy egész életemen át az alkotmányhoz fogok ragaszkodni! Isten legyen a tanum!

#### A szegedi katasztrófa.

**Szeged, augusztus 10.** A katasztrófa egyik áldozatát, Mayer Józsefnét tegnap temették el mint 10,000 főnyi tömeg jelenléte mellett. A sirnál a szociáldemokrata párt küldötte mondott beszédet. — Ma megtalálták a katasztrófa harmadik áldozatának, Csegő Evának a holttestét is.

#### A perzsa forradalom.

**Tebrisz, augusztus 9.** Tegnap egész napon át nagy lövöldözések folytak. A forradalmárok nagy veszteségeket szenvedtek, többek között ágyukat is vettek el tőlük.

**Berlin, augusztus 10.** Pétervárról táviratozzák: Az a kölesön, melyet a sah az orosz banktól felvett, már teljesen elfogyott. A sahhoz eddig hű lovascapatok zsoldjuk kifizetését követelik, aminek a meg nem történte esetében azzal fenyegetőznek, hogy a sah palotáját felgyújtják és egész Teheránt elpusztítják. A sahhoz még hű kozákcapatok gyengék arra, hogy a felkelőkkel szembeszállhassanak. — A sah ilyen módon mintegy foglya a fentemlített lovastörzseknek, melyek egyre fenyegetőbben lépnek fel. Az ország déli részéből újabb zendüléseket jelentenek, amelyeket a hatóságok tétlenül néznek.

## Közgazdaság.

### Áru- és értéktőzsde.

— Aug. 24. —

### Budapesti gabonatőzsde.

Változatlan árak mellett elkelt (50 kg.) 20,000 mm. buza. Zab változatlan. Rozs 5-10, tengeri 10 fillérrel olcsóbb.

### A határidőüzlet.

A mai határidőüzletben nyugodt volt az irányzat. A gabonaneműek árai mérsékelt forgalom mellett alig változtak. Májusi tengeri azonban a spekuláció realizációja folytán néhány fillérrel hanyatlott.

Az árak 50kilogrammonként.

|                               | Kezdete | Változás   |
|-------------------------------|---------|------------|
| Buza áprilisra 1909 . . . . . | 1154    | 1158 -1156 |
| Buza májusra . . . . .        | —       | —          |
| Buza októberre . . . . .      | 1115    | 1118 -1117 |
| Rozs májusra . . . . .        | —       | —          |
| Rozs októberre . . . . .      | 926     | 929 -928   |
| Zab áprilisra . . . . .       | —       | —          |
| Zab májusra . . . . .         | —       | —          |
| Zab októberre . . . . .       | 851     | 816 -815   |
| Tengeri júliusra . . . . .    | —       | —          |
| Tengeri májusra . . . . .     | 724     | 726 -721   |

## Akár szép, akár esős idő.

Ma és mindennap

## modern mozi

Az „ANGOL KIRÁLYNÉ” szálloda kert-helyiségben, a világhírű Edison R. társaságtól, első rendű cigányzenével.

## Kezdete este 9 órakor. Beléptidij nincs.

Legkellemebb szórakozó hely családok részére. — Kitűnő ételek, italok és kiszolgálattól gondoskodva lesz. — Kiváló tisztelettel

Kaszás János tulajdonos.

## Több millió korona

20-30-40-50-65 évi törlesztésre olcsó kamat mellett kiadatik.

Földbirtokra, házra és kezességre.

Kölcsönök már 500 koronától kezdve folyósíthatók. Nagy kamatu kölcsönök olcsó kamatu kölcsönre konvertáltak. Bárkinek szívesen ad felvilágosítást

## Hartstein-Banküzlet

Debreczen,

Piac-utca 83. szám. — Telefon 392.

A t. gazdálkodó közönség szives figyelmébe ajánlom igen jó minőségű nyirfavessző seprőimet,

darabja 14 krajcár. — 10 darab 1 frt 30 kr.

## Simon Mihály

deszka- és épületfa raktárába Postakert, a Falk kefégyár mellett.

## Csarnok.

## Bosnyákország sárkánya.

A „Debreczen” eredeti regénye.

Írta: Tomić Eugén. 68

Tuzla kapitány ebből elérte, mit kíván tőle Resid pasa, a nagyvezir.

A vezir válasza után Husszein megint tanácskozássra hívta a bégeket és kapitányokat, de ez az üzenet nem elégitette ki őket.

— A vezir fondor oszmánli — szólott a heves Vidaics Ali. Neki csak idő kell, hogy sereget gyűjtsön és rántkörtjön. Akkor azután el is maradhat a császári fermán. Ne hallgassunk rá, atyámfiai, de kérjük, hogy holnapig a szultán nevében megerősítsék a követelésünket. A fermán később is jöhet. Ha holnap nem jön kedvező válasz, megyünk érte Skopljába.

Mind egyértelműen kijelentették, hogy így cselekednek. Csak Tuzla kapitány volt más véleményen.

— Nem hallottatok — kérdezte fontoskodva, mint az olyan, ki másokra rá akar ijeszteni — hogy a vezir azt kívánja, hogy várjunk, különben úgy tűnik föl, mintha nem akarnánk békét a szultánnal? A vezir magától semmit sem ígért meg, azért kell bevárni a fermánt.

Husszein fürkészőleg nézett a beszélőn végig.

— Meglátjuk, — szólott kevélyen — hogy a vezir elűtheti-e a mi követelésünket. Te pedig, — mondta Tuzla kapitánynak — ha úgy tetszik, várd a szultán fermánját.

Husszein választ irt a vezirnek a Bosnyákok nevében, hogy vagy teljesíti a szultán nevében a követelésüket holnapig, vagy azonnal ellene indulnak. E választ vissza is vitte a tatár.

Tuzla kapitány mordan hagyta el Husszein sátorát és pár szót szolt a hirnöknek, azután megparancsolta csapatának, hogy készüljön utra.

— Hová megyünk kapitányunk? — Kérdezték az emberei.

— Vissza, Boszniába. Készüljetekek és ne beszéljetekek — szolt rájuk rosszkedvűen.

Nem szívesen követték ezuttal parancsát. A többi sereg marad s haladni fog a dicsőség utján és ők visszamenjenek, maguk se tudják miért. De mi haszna, Tuzla kapitány parancsolt velük és engedelmeskedniök kellett.

Estefelől a tuzlai kapitány és csapata kivonult Husszein prisztinai táborából.

— Testvérem, — szólott Vidaics Ali pasa a bosnyák sárkány sátorába rohanva — Tuzla kapitány itt hágy minket. Hadd menjek utánna és pusztítom el az árulót!

— Hadd menjen békében — felelte nagy-lelkű szive tanácsára hallgatva Husszein. Ő minket sem nem gyöngit, sem nem árthat nekünk.

Ali pasa kedvetlenül engedelmeskedett fogadott testvérenek. A tuzlai kapitány pedig irigységből az egész hadsereg szemelattára otthagya a bosnyák sárkányt.

(Folyt. köv.)

## Német szóra

fogad gyerekeket

## BUCHALLA ERVIN

tanító Szolnokon

Szepes vármegyében.

## Bankegyesület

részvénytársaság

Debreczen, Piac-utca 72. szám alatt. Foglakozik a banküzlet összes ágazataival.

Leszámítol váltókat, utalványokat, nyilt tételeket stb.

Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyujt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapírokra, árukra stb.

Átvész tőzsdei megbizásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (chek) számlára, pénztárjegyekre es

Vállalkozik minden egyéb banküzlet kötésére.

Az igazgatóság.

## Eladó

egy db POLKE-féle 4 lóerejű légszesz-motor

teljes felszereléssel együtt. — Értekezheti Debreczen sz. kir. város könyvnyomdájában, ahol a motor üzemben megtekinthető.

1347—1908. v. k. szám.

## Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbiróságnak V. 2481/2—1908. számú végzése folytán közhírre tétetik, miszerint Phönix biztosító társaság részére Ecsedy József debreczeni lakostól 59 kor. 38 fill. tőke, ennek 1907. évi július hó 3-ik napjától számítandó 5% kamatai és az eddig összesen 56 kor. 50 fill. perköltség erejéig 1908. évi június hó 16-án biróilag le- és felülfoglalt és 1940 koronára becsült tehenek és gazdasági eszközök 1908 évi augusztus hó 24-én délután 3 órakor kezdetét veendő és Ujföld 11. sz. és Hadházi-u 7. sz. a. megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni. Debreczen, 1908. évi július hó 20.

Oláh Géza,  
birói kiküldött.

## Gazdaközönség szives figyelmébe!

Ajánlom a Selypi cukorgyár Kinosem

## erőtakarmány-át

lovak, szarvasmarhák, tejelő állatok, sertések, juhok és baromfiak takarmányozására, megrendelhető:

## Horváth Gusztáv

vezérképviselő DEBRECEN, Teleky-utca 79. sz.

## Kerületi képviselőt

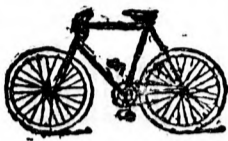
keres, gazdasági gépeinek árusítására a

# Nicholson gépgyár

részv.-társ.

BUDAPESTEN, VI., Váci-ut  
17. szám.

Kerékpár, varrógép,  
gramafon, villamos-



sági cikkek és mindennemű alkatrészek  
állandó raktára. Nagy választék lemez-újdonságokban. Elvállalunk villamos felszereléseket, mindennemű mechanikai készülékek javítását, vas- és fémestergályozást, zománcolást, nickelezést és az összes e szakmába vágó munkákat szakszerűen és pontosan készítjük.



Geller és Németh  
Debreczen,  
Hatvan-utca 8. szám.

Finom és durva

# korpát

vaggon számra f. év augusztustól 1909 májusi átvételre legolcsóbban szállít

**Horváth Gusztáv**  
Teleki-utca 79. szám.

Tavaszi és őszi vetések trágyázásához

## szuperfoszfátot

és minden egyéb

## mütrágyafélélet

elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít

**Horváth Gusztáv**  
Debreczen, Teleki-utca 79-ik szám.

Telefon 210.

Telefon 210.

## Földes Sándor

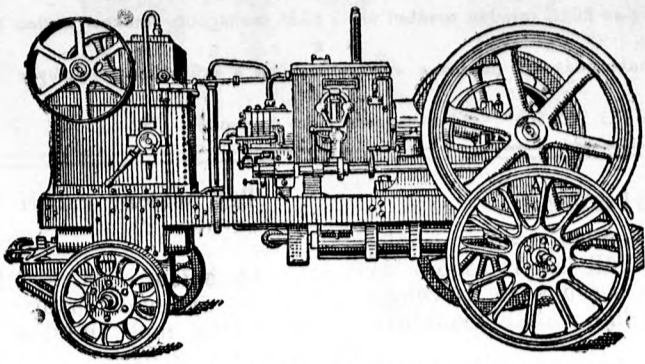
elektrotechnikai vállalata

Debreczen nagytrafik udvar.

Legolcsóbban és szakszerűen készít villamos villágítási-erőátviteli berendezéseket, házi és magán telefonok, villanycsengők berendezését és évi jókarban tartását, valamint minden e szakmába vágó legkomplikáltabb munkát.

Eredeti „OTTO“ benzin motorok cséplési célra.

Saját műhely!  
IX. Mester-utca  
81. szám alatt.



Saját műhely!  
IX. Mester-utca  
31. szám alatt.

továbbá benzin-, petrolin-, légszesz és szivógáz motorok faszén, antracit és koksztüzelésre 1-1500 lóerőig LANGEN és WOLF motorgyár BUDAPEST VI., Váci-körút 59.

## FAZEKAS IMRE

Villamos-világítás és Erőátviteli Vállalata az Egyesült Villamossági és Képgyár R. T. képviselője. Iroda Debreczen, Piac-utca 77. szám (az udvarban). — Telefon szám 567.

Elvállal Villamos Világítási berendezéseket, lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére a legszolidabb kivitelben erőátviteli motorberendezéseket. Nyomják, műhelyek, szivattyúk stb meghajtására a leghasznosabb kivitelben, Telefon és szobacsengő berendezéseket.

Szállít mindennemű szerelési anyagot, csilárokat, dynamó-gépeket, motorokat, műszereket. iv- és izzólámpákat dr. Just Wolfram lámpákat, Tervek és költségvetés díjtalan.

## Éladó

### 6 hold majorsági föld

épületekkel felerészben faszöllővel beültetve közel a városhoz. — Értekezhetni: Vályi Nagy Gusztáv ügyvéddel Csapó-utca 22. szám.

## Mütrágya!

Foszfor, légeny- és káli trágák! Száritott fekáli és száritott sertétrágya! *Elsőrendű szőlőtrágák* waggonszámra legjutányosabban megrendelhető.

## Klár Andor

bank- és áruüzletében

Debreczen,  
Miklós-utca 23. sz.

Ugyanott köszén mész, waggonszámra 1-3 évre, kötésre vásárolható.

## Bankosztály!

Törlesztéses, kötvény és váltókölesönöket folyósít.

A modern gyógyszerek között, melyet az orvos leginkább rendel az **idegerősítő MUIRACITHIN**

első helyen áll. Az **idegbeteg** képezik ma az orvosi működés főpontját. Különösen időelötti gyöngye szervezetük, vagy **idegbeteg** nem hagyhatják figyelmen kívül. Az időelötti idegesség, a túleröltetés, a túlmunkásság, kicsapongás stb. következménye és betegség teszi az egész testet. Ezért aztán a csekély rosszulletnek, mint **étvágytalanság feledékenység, reszketés, félelem, izgatottság** stb. állandó kísérői az időelötti ideggyöngyességnek. Ne mulassza el tehát senki ily esetben orvosi kezelés alá vetni magát idejekorán s az orvos, mint említettük a „Muiracithin“-ben egy kiváló gyógyszert fog ajánlani. Olvassa el az orvosi véleményeket, melyek kívánatra ingyen és bérmentve megküldetnek. Orvosi rendelvényre minden gyógytárban kapható.

Vezérképviselő Ausztria-Magyarország részére: **Hirschen-Apotheke, Wien VII. Westbahnstrasse 19.** — Gyár: **Handelsgesellschaft Noris Zahn & Cie., Berlin O. 40. Neu Friedrichstrasse 48.**

## GLEICHENBERG klimatikus GYÓGYHELY. (STEIERORSZAG.)

Nyári évad: **Május 15-től okt. 1-ig.** — Félalpin jellegű kedvezőbb klimatikus viszonyok.

**Gyógyjavulatok:** Légzőszervek (hurut, asthma, emphysema), szivizom betegségei, idegbajok, rekonvalescencia. — **Gyógyeszközök:** Inhalációs és pneumoterapia, szén-savas fürdők, hidegvizgyógyintézet, gyógy-gymnastika, napfürdők stb.

**Gyógyforrások:** Konstantin, Emma-forrás Johannis-kut, Klausenforrás. — **Gazdagon illusztrált prospektusokat küld, lakás- és kocsikról gondoskodik — a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.**

## APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija: 10 szög 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel szedett szó 6 fillér.  
 Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldetik.  
 Apró hirdetések előre fizetendők.

### Levelezés.

**Előkelő** fiatal uriember csinos urhölgy vagy urleány érdeknélküli ismeretségére vágyik. Diszkréció tisztí becsületességére. Leveleket „Rang és szerelm” jelige alatt a kiadóhivatal továbbítja.

**Barna** fiatalember megismerkedni óhajt olyan csinos érdeknélküli leánnyal, kivel az esti órákban titoktartással néhány kellemes percet eltölthetne. Levelek „Barna” címre kéretnek a főpostára posterestante.

**Utítársnak** nagyobb utra ajánlkozik szerény díjazásért intelligens 25 éves fiatalember. Ajánlatok a kiadóba kéretnek „Louis” jeligére.

### Ajánlat.

**Raktár** világos, tiszta száraz kiadó Lukács Vilmos és Testvérénél Hatvan-u. 5.

**Ondódon** a Verébdülőben 36 hold föld tanyával, azonnal kiadó, értekezhetni Piac-utca 17.

**Kézimunkák** készítését a legegyszerűbbtől legdiszesebb kivitelig, distingvált izléssel, nagyon mérsékelt díjazásért készítik. Címre megmondja a kiadóhivatal.

Figyelem!

Figyelem!

**Villamos villágítást, erőátvitelt, telefonok, villámhárítók, villamoscsengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását úgy helyben, mint vidéken a legjutányosabban eszközöl**  
**FÖLDVÁRI L.**

debreceni első elektrotechnikai gyár villamos szerelési vállalat KOSSUTH-UTCA 1. szám. (Az udvarban). Villamos felszerelési cikkek, műszerek, kerékpárok és alkatrészei legolcsóbb bevásárlási forrása. — Képes árjegyzék ingyen. Telefon: 168. szám. Nálam megrendelt villamos villágítás és erőátvitelnél, csatlakozó vezeték is rendezek be. Tanuló felvétetik.

**Urak és hölgyek**, kik sorsjegyek eladása által havi 200—500 korona könnyű mellékjövödményre szeretnének akarnak tenni, forduljanak ajánlataikkal a Budapesti bank és váltóüzlet Fehér M. és Társa Budapest, Báthory-utca 6. céghez.

**Egy nőtény** kanári 4 koronáért eladó. Honvéd-utca 29. sz. a.

**Cimbalom** pedálos, teljesen új, gazdagon diszítve, gyönyörű hanggal, melynek értéke 500 korona, most minden áron azonnal eladó. Darabos-utca 57.

**Fényképező gép** 18—18. nagyság, teljesen új, 3 dupla kazettával, Zeus auastigmával és hozzá való teljes felszereléssel jutányosan eladó Burgondia-utca 3. szám.

**Két szép** nagy utcai szoba, folyosóval garcon lakásnak kiadó, Teleki-u. 79.

**16 katasztrális** hold irtott föld a Nagy Cserén eladó. Bővebbet a kiadóban.

### Kereslet.

**Egy lakatos tanuló** fizetéssel felvétetik, Csillag-utca 25. szám alatt.

**Ügyes és szolid** varrólányok felvétetnek Vanger Sándor és társánál Battyányi-u. 112.

**Teljes ellátást** lakással keresek rendes jóra való izr. családnál 10 éves fiúnak, ne távol a főrealiskolához. Ajánlatokat kérek Héber Adolf Tiszaszentimre.

A bőr ápolása kötelesség az egészségre érdekében s erre legalkalmasa szer a

## MOLLITERGIN,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdőségét, hamvasságát, rózsaszinben játszó fehérségét. Megszünteti a kézvörösséget. Az eldurvult, kirepedezett és szelkifujta arcot vagy kezét, a legrovidebb idő alatt fehérré s puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható! Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára Mihalevits Jenő gyógyszerháza a „Kigyó”-hoz Debreczenben, Főpiac 31. sz. alatt, a Városházzal szemben.

## Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

**a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége**

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek **díjtalanul** szolgál. Villágítótestek, csillárok és szerelvények **das választéka.** Telefon szám: 568. 1068

## DONOGÁN és SOMOSSY

Debreczen,

\*\*\* Kistemplombazár. \*\*\*

**Menyasszonyi kelengye, szőnyeg- és divatáruház.**

Fürdő köpenyek, Uszó ruhák, Gyapju és Pelüsch, utazó Plárdek

## nagy raktára!!

Az

## Ott Károly utóda

cég áruháza

Kossuth-utca 2. (városháza alatt)

feloszlik.

A raktáron levő bőr- és

## gummi-övek

darabja

35 krajcárért és feljebb

lesznek elárusítva. 6

**Elegáns facon!**

Heti gyártás 15000 pár.

Kitűnő hirnevünket

szolid alapelveinknek

köszönhetjük.

## CIPŐÁRUKINKAT

a cipő talpába bélyegzett gyári védjegy és a szabott alacsony és versenyképes árak mellett adjuk el.

Honi ipar.

Kivonat árjegyzékünk egyes cikkeiből.

Honi ipar.

|   |           |
|---|-----------|
| Férfi cugos cipő, erős bőrből . . . . .   | frt. 3.30 |
| Férfi füzös cipő, kitűnő Box-bőrből . . . . .                                       | „ 4.50    |
| Férfi füzös cipő, valódi Box-Calf-ból, kedvelt sétáncipő . . . . .                  | „ 5.75    |
| Férfi füzös cipő, legfinomabb Chevauxból, igen könnyű, Goodyear varrott . . . . .   | „ 6.—     |
| Férfi füzös félcipő, finom Chevauxból, Goodyear varrott, elegáns kivitelű . . . . . | „ 5.50    |
| Férfi gombos cipő, I-a Chevauxból, nagyon elegáns, Goodyear varrott . . . . .       | „ 7.—     |
| Férfi hegymászó cipő, legjobb Box-Calfból, American Style . . . . .                 | „ 7.50    |

Legnagyobb választék fél-, házi- és gyermekcipőkben. Kizárólag magyar gyártmány.



Különlegesség  
**„Goodyear Welt”**

árukban.

A jelenkor  
 elismert legjobb  
 minősége.

**Legnagyobb választék!**

1200 munkás és hivatalnok.

|  |           |
|--|-----------|
| Női félcipő, erős bőrből, mindennapi használatra . . . . .   | frt. 2.30 |
| Női füzös félcipő, fekete Chevauxból, nagyon elegáns . . . . .   | „ 3.50    |
| Női füzös cipő, fekete Box-bőrből, igen szolid kidolgozású . . . . .                                   | „ 4.—     |
| Női füzös cipő, I-a Box-Calf-ból, nagyon elegáns, Goodyear varrott . . . . .                           | „ 5.50    |
| Női gombos cipő, legfin. Chevauxból, Goodyear varrott, elegáns facon . . . . .                         | „ 6.—     |
| Női félcipő, legjobb amerikai, sötétbarna Chevauxból, Goodyear varrott, legfinomabb kivitelű . . . . . | „ 5.50    |

Legnagyobb választék fél-, házi- és gyermekcipőkben. Kizárólag magyar gyártmány.

**„TURUL”** cipőgyár r.-t. debreceni főraktára Piac-u 48.